

Sygn. akt VII U 1869/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: praktykant Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 28 października 2015 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. P. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 września 2015 roku,
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. P. w dniu 26 listopada 2015 r. wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., od decyzji z dnia 28 października 2015 r., znak: (...) odmawiającej ubezpieczonemu prawa do świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W odwołaniu od decyzji A. P. wniósł o zmianę w/w decyzji poprzez uwzględnienie zatrudnienia w zakładach tworzyw sztucznych w latach 1989 - 2002 jako wykonywaną w warunkach szczególnych. W odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., wskazując, że ubezpieczony nie spełnił wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach do dnia 01.01.1999 r., a jedynie 11 lat, 1 miesiąc i 13 dni.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. urodzony (...), od 1 września 1970 r. do 31 sierpnia 1980 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...). W ramach zatrudnienia u powyższego pracodawcy odwołujący od 6 sierpnia 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki na stanowisku trasera. Odwołujący obsługiwał piece grzewcze, młoty, prasę, kuźniarki, walcarki obręczy i kół, walcarki gwintów i wiertel, wykonywał ręczną obróbkę na gorąco oraz dokonywał regeneracji oprzyrządowania kuźniczego. Następnie od 1 maja 1974 r. do 30 stycznia 1980 r. wykonywał obowiązki montera aparatów i układów pneumatycznych. Do odwołującego obowiązków pracowniczych należało

również wykonywanie bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prac budowlano – montażowych i budowlano – remontowych na oddziałach będących w ruchu. W dalszej kolejności ubezpieczony A. P. w okresie od 1 września 1980 r. do 31 lipca 1982 r. podjął pracę na stanowisku mechanika w (...) Centrum (...). Praca odwoływającego odbywała się w warunkach narażających ubezpieczonego A. P. na działanie promieniowania jonizującego oraz na działanie pól elektromagnetycznego w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz. W okresie od 1 sierpnia 1982 r. do 31 października 1982 r. podjął zatrudnienie w Grupie (...) S.A. w P. na stanowisku mechanika aparatury automatycznej, gdzie wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Następnie w okresie od 15 listopada 1982 r. do 31 października 1985 r. odwołujący podjął zatrudnienie w Miejskich Zakładach (...) Sp. z o.o. w W., z czego od dnia 15 maja 1983 r. aż do dnia zakończenia stosunku pracy u powyższego pracodawcy wykonywał obowiązki kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15 – stu. W okresie od 3 czerwca 1988 r. do 30 września 1989 r. a następnie od 1 grudnia 1989 r. do 6 marca 1992 r. A. P. zatrudniony był w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowym (...) K. K.. W okresie zatrudnienia odwołujący zajmował stanowiska operatora wtryskarek i wytłaczarek, oraz pracownika technicznego. Następnie w dniu 14 października 1992 r. podjął zatrudnienie w Zakładzie (...) i do dnia 2 grudnia 1992 r. wykonywał obowiązki presera, po czym od 1 marca 1993 r. do 12 marca 1993 r. A. P. wykonywał także obowiązki w charakterze presera w (...) S. M.. W dniu 15 kwietnia 1993 r. ubezpieczony zatrudniony został przez L. –J. L., w którym od dnia zatrudnienia do 31 sierpnia 1994 r. świadczył pracę na stanowisku presera, a w okresie od 1 września 1994 r. do 31 sierpnia 1995 r. pracował w charakterze konserwatora wtryskarek. W dalszej kolejności w okresie od 2 października 1995 r. do 31 października 1997 r. podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowym (...) s.c. w O., świadcząc pracę w charakterze mechanika oraz konserwatora maszyn, takich jak wtryskarek, butelczanek i młynów, jak również maszyn drukarskich. W ramach swoich obowiązków dokonywał napraw, uzupełniał oleje oraz podejmował wszelkie inne czynności związane z potrzebami konserwacyjnymi maszyn znajdujących się w zakładzie pracy. W dniu 1 listopada 1997 r. ubezpieczony założył własną działalność gospodarczą pod nazwą (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym opinii biegłego z zakresu bhp, aktach rentowych oraz zeznań świadków i odwoływającego. Zdaniem Sądu powyżej przytoczone dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków powołanych w sprawie i odwoływającemu, gdyż wzajemnie się uzupełniają i korespondują z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym. Wskazać przy tym należy, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, a tym samym nie są oni zainteresowani wynikiem niniejszego postępowania, co także wpływa na ocenę wiarygodności ich zeznań. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał dowód w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu bhp za stanowiący podstawę do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie, tym bardziej, że wnioski zawarte w opinii nie były kwestionowane przez organ rentowy. Sąd Okręgowy uznał przedstawione przez biegłego argumenty i wnioski za spójne, jednoznaczne oraz odnoszące się w sposób wnikliwy do spornych kwestii niniejszego postępowania. Dlatego też, przedstawioną przez biegłego argumentację, w zakresie dotyczącym ustalenia czy wnioskodawca faktycznie wykonywał pracę w warunkach szczególnych, Sąd uznał za własną.

Z tego względu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie należało uznać za kompletny i wystarczający do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga zważył, co następuje

Odwołanie A. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 28 października 2015 r., znak:(...) zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wskazuje, iż elementem spornym niniejszego postępowania było ustalenie czy organ rentowy słusznie nie zaliczył odwoływającemu okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią art. 184 ust 1 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (to jest 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (to jest co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 637) art. 184 ust. 2 tej ustawy otrzymał z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 r. (na podstawie art. 1 pkt. 20 ustawy nowelizującej), następujące brzmienie: emerytura, o której mowa w ust 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W wyniku nowelizacji usunięto zatem z art. 184 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunek rozwiązania przez ubiegającego się o przyznanie emerytury w trybie art. 184 ust. 1, stosunku pracy, w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. W praktyce oznacza to konieczność rozstrzygnięcia o prawie wnioskodawcy do dochodzonej emerytury z pominięciem spełnienia wymagania rozwiązania przez niego stosunku pracy. Wobec powyższego koniecznym było ustalenie, czy wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999r., posiada co najmniej 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym jako warunek nabycia przez mężczyznę prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat.

Przepisami dotychczasowymi, o których mowa we wskazanych przepisach, są przepisy art. 32 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 tegoż rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z § 2 ust 1 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Takie okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Świadectwo takie powinno wskazywać wymiar czasu pracy, rodzaj prac, wykaz, dział i pozycje załącznika do rozporządzenia.

Należy zauważyć, że zgodnie z wymaganiami § 1.1.2 cyt. rozporządzenia do pierwszej kategorii zatrudnienia zalicza się prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze godzin obowiązującym w danym zawodzie: prace wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Oceniając spełnienie przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych w okresie 15 lat uprawniającej do wcześniejszej emerytury, w niniejszej sprawie, Sąd wskazał, co następuje:

Odwołujący w okresie od 6 sierpnia 1973 r. do 30 stycznia 1980 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), z czego w okresie od 6 sierpnia 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r. odwołujący wykonywał obowiązki na stanowisku trasaera, która to praca wpisana jest do wykazu A, Dział III, poz. 14 – „Obsługa pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, walcarek gwintów i wiertel, ręczna obróbka na gorąco oraz regeneracja oprzyrządowania kuźniczego.”, z kolei od 1 maja 1974 r. do 30 stycznia 1980 r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku montera aparatów i układów pneumatycznych. Praca ta została wymieniona w wykazie A, Dział XIV, poz. 25 – „Bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.”. Następnie od 1 września 1980 r. do 31 lipca 1982 r. w (...) Centrum (...), świadcząc pracę w charakterze mechanika. Praca ta była wykonywana przez odwołującego w warunkach szczególnych, co znajduje potwierdzenie w Wykazie A, Dział

XIV, poz. 4 – „Prace narażające na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia”. W okresie od 1 sierpnia 1982 r. do 31 października 1982 r. świadczył pracę na rzecz Grupy (...) S.A. w P.. Czynności, wykonywane przez A. P. wymienione zostały w Wykazie A, Dział II, poz. 1 – „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.” i zostały zaliczone jako praca wykonywana w warunkach szczególnych. W dalszej kolejności od 15 maja 1983 r. do 31 października 1985 r. podjął zatrudnienie w Miejskich Zakładach (...) Sp. z o.o. w W.. Stanowisko kierowcy autobusu u w/w pracodawcy zostało wymienione w Wykazie A, Dział VIII, poz. 2 – „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”. W okresie od dnia 15 kwietnia 1993 r. do dnia 31 sierpnia 1995 r. odwołujący świadczył pracę na rzecz (...) J. L., z czego w okresie od 15 kwietnia 1993 r. do 31 sierpnia 1994 r. wykonywał obowiązki jako praser. Praca ta spełnia wymogi, określone w wykazie A, Dział IV, poz. 17 – „Produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcja surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcja wosków i woskoli” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 nr 8 poz. 43). Następnie od 1 września 1994 r. do 31 sierpnia 1995 r. pełnił obowiązki konserwatora wtryskarek. Z kolei praca ta w wymienionym powyżej okresie oraz stanowisku, była integralnie związana z procesem przetwórstwa tworzyw sztucznych, a zatem do pracy tej również zastosowanie znajduje Wykaz A, Dział IV, poz. 17. Odwołujący następnie w okresie od 2 października 1995 r. do 31 października 1997 r. w (...) s.c. w O. wykonywał obowiązki konserwatora maszyn oraz mechanika, które to maszyny służyły do przetwórstwa tworzyw sztucznych. Praca na powyższym stanowisku odpowiada wymogom określonym w Wykazie A, Dział IV, poz. 17. Wymiar pracy ubezpieczonego zaliczony przez Sąd Okręgowy w warunkach szczególnych w okresach 15 kwietnia 1993 r. do 1 sierpnia 1995 r. w (...) J. L. oraz 2 października 1995 r. do 31 października 1997 r. w (...) s.c. w O. oraz okres, który już uwzględnił organ rentowy, przekroczył łącznie wymagane 15 lat. W konsekwencji warunków, którego dotyczył spór, został więc spełniony i możliwe było przyznanie ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia.

W świetle powyższego w ocenie Sądu Okręgowego powyższy okres zatrudnienia, odpowiadający wymogom określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 nr 8 poz. 43) wystarczył do udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Sąd zważył również, że z zeznań świadków M. S. i R. M., którzy pracowali wraz z odwołującym wynikało, że A. P. pracował w innym charakterze niż wynikało to ze świadectwa pracy wystawionego przez firmę (...) s.c. w O.. Opierając się również na opinii biegłej sądowej M. M., Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż pracy elektromontera, jak zostało wskazane w świadectwie pracy (...) s.c. w O. z dnia 31 października 1997 r., odwołujący nie mógł wykonywać z uwagi na brak umiejętności oraz wymaganych uprawnień, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 4 maja 1973 r. w sprawie kwalifikacji osób zatrudnionych przy eksploatacji urządzeń energetycznych. Z tych przyczyn Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku. Jednocześnie Sąd związany dyspozycją wynikającą z art.118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. Sąd jest zdania, iż ustalenie dla wnioskodawcy prawa do świadczenia wymagało przeprowadzenia postępowania sądowego, w tym dowodów osobowych z zeznań świadków, z zeznań ubezpieczonego w charakterze strony oraz z opinii biegłego sądowego specjalisty ds. BHP. Dopiero analiza tego materiału dowodowego i jego konfrontacja z materiałem dowodowym w postaci dokumentów umożliwiła ustalenie prawa ubezpieczonego do świadczenia emerytalnego. Równoległe Sąd miał na uwadze, iż organ rentowy, jako organ administracyjny, jest związany ścisłą wykładnią i stosowaniem przepisów prawa, a co za tym idzie występowanie nawet drobnych błędów w złożonych przez odwołującego świadectwach pracy uniemożliwiało wydanie prawidłowej decyzji już na etapie postępowania przez ZUS. Z tych właśnie przyczyn Sąd orzekł jak w pkt.2 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)